

ΟΙ ΙΠΠΟΤΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ.

ΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΠΡΟ

Δ. Ν. ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ.

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. φυλ. 30.)

Τὴν ἐσπέραν λοιπὸν ἐκείνην καὶ τὴν ἐπαύριον μόνος λόγος ἐγένετο περὶ ἐμοῦ, καὶ ἐδὼ τὴν εἶναι ἡ δόξα μου· διότι, ἔλεγον, οἱ ἀξιόμαχοι τῷ ὄντι ἑλληνόπαιδες, ἐκεῖνοι, οἵτινες τὰς ἀγίας εἰκόνας καὶ τὰ δ-πλα των θυμιάζουν μόνον, καὶ ἐπανελάμβανον ἀδιακόπως.

— Εἶδατ' ὄρε, σήμερα μᾶς ἐντροπίας' ἕνας φράγκος· (καὶ ἐννοεῖ-τε, ὅτι ἤμην ἐγὼ, διότι δὲν ἤλλαξα τὴν ἐνδυμασίαν μου) γειά σ' ὄρε. φράγκο! τὸν ξάπλωσε χάμω, καὶ ἀπέκει φόρα τὸ κάνει μιὰ, καὶ τοὺς πήραμε.

— Καὶ σὺ δὰ τότε, φαντάσου, πῶς ἐκολακεύεσο.

— Δηλαδὴ ἐκολάκευα τὴν τύχην.

— Μετριοφροσύνη! πλὴν βέβαια, μετριοφροσύνη εἶναι ὁ χαρακτήρ τοῦ ἀληθῶς γενναίου, αὐτὸ θὰ εἴπῃ, παλλικάρι τιμημένο, παλλικάρι καθὼς πρέπει, ὅπως συννήθως λέγομεν.

— Τίποτε· τύχη, τύχη διέπει τὴν τύχην τοῦ κόσμου τούτου, καὶ τὴν ἀμέσως θέλετε πεισθῇ, καὶ θὰ πιστεύσητε, ὅτι καὶ εἰς τὸ ἐλά-χιστον ἀπαιτεῖται τύχη.

— Δηλαδὴ φρόνησις, καλὴ κρίσις.

— Δηλαδὴ συνήθως τρέλλα, ἀπερὶσκεψία.

— Δὲν εἰδεύρω, μὰ τὴν ἀλήθειαν, νὰ φιλονεικῶ περὶ οὔτινος ἀδυ-νατεῖ νὰ ἀντιληφθῇ ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ τοῦ ὁ ἀνθρώπου, πλὴν λέγω, ὅτι ἡ τύχη εἶναι τὸ ἄλλας, τὸ ὁποῖον τίθεται παντοῦ.

— Τότε λοιπὸν, τύχην καλεῖς τὴν θεῖαν πρόνοιαν.

— Ἄφες τὰ θεῖα, διότι θεὸς εἰς τὰ ἀνθρώπινα δὲν ἀναμιγνύεται, νομίζω, ἀφ' ἧς κτίσας τὸν κόσμον, ἔθεσε τοὺς ὅρους τῆς φύσεως, καὶ πλάσας τὸν ἄνθρωπον, ἔδωκεν αὐτῷ νόμους, δι' ὧν νὰ πολιτεύηται ἀσφαλῶς ἀπέναντι τῆς θεῖας ἐξουσίας του, καὶ νὰ προσφέρηται ἀπέ-

ναντι τῶν ὁμοίων του. Νόμοι, οἵτινες ἀπὸ νοημοσύνης τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἐγκεχαραγμένοι εἰς τὴν καρδίαν, εἰς τὸν νοῦν, τὸ λογικόν του!

— Ὁ νοῦς! τὸ λογικόν! λέξεις, εἰς τὰς ὁποίας, ὅσῃν καὶ ἂν δίδωμεν ἔμφασιν, πάντοτε ἐκφράζουσι τὴν ἀδυναμίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις οὐδέποτε ἐπολιτεύθη ἄλλως, ἢ ὅπως αἱ περιστάσεις, τὸ φέρον τὸν ἔφερον.

Δὲν ἀρνοῦμαι, ὅτι ὑπῆρξαν τῷ ὄντι καὶ δαιμόνιά τινα πνεύματα, τὰ ὁποῖα ἐγέννησαν περιστάσεις σπουδαίας, πλὴν ἂν καὶ τὰς ἐγέννησαν ἐκ τῆς συζεύξεως δύο γεγονότων, δύο περιστατικῶν, καθὼς ἐκ τῆς συζεύξεως δύο ἰδεῶν γεννᾶται μία τρίτη, μολαταῦτα, ὅταν ἡ ἀφηρημένη αὐτὴ ἰδέα ἡ λεγομένη — τύχη — τοὺς ἐγκατέλειψεν, ὑπέκυψαν εἰς τὴν φορὰν τῶν πραγμάτων, καὶ δὲν ἠδυνήθησαν τότε πολλοὶ ὁμοῦ νὰ κινήσωσι μίαν δοκὸν, ἐνῶ εἷς ἐξ αὐτῶν πρότερον, δι' ἑνὸς καὶ μόνου δακτύλου ἐκίνει τὸν κόσμον ὁλόκληρον· τὸ ὅποιον θὰ εἰπῇ . .

— Τὸ ὅποιον θὰ εἰπῇ, νὰ ἀφήσητε τὰς φιλοσοφίας, σεβαστὲ Παπουλάκε· καὶ σὺ, γενναιώτατε Προηγούμενε, νὰ τελειώσης ταχύτερον, παρακαλῶ, τὸ παραμῦθι σου, πρὶν ἢ κρᾶξουν τὰ ὀρνίθια . . .

— Ἀρκεῖ νὰ μ' ἀφήσητε.

— Θέλομεν δὲν θέλομεν, ἴσως τελειώσεις μίαν ὥραν ἀρχήτερα.

— Δὲν μᾶς λέγεις, ἀδελφε, ὅτι ἐπλήρωσες τὰ ἔξοδα τοῦ δείπνου, διότι εἶχες σκοπὸν ν' ἀποστηθίσῃς τὰ παραμῦθιά σου, καὶ ἐζήτεις μὲ τὸ κρασί, χειροκροτήματα; χειροκροτήσατε, κύριοι.

Τὰκ, τὰκ, τὰκ· ἐχειροκρότει τὸ οἰνοβαρὲς ἵπποτικὸν συμβούλιον, καὶ ἐβλεπες κατόπιν, ὅτι ἐδῶ μὲν ὁ εἷς ἐσκέπτετο περὶ τῆς ἀδυναμίας του, στηρίζων τὴν κεφαλὴν μεταξὺ τῶν δύο χειρῶν· ἐκεῖ δὲ ὁ ἕτερος ἠσθάνετο, ὅτι κάτι τι εἶχε καταπλακώσει τὸν στόμαχόν του καὶ ἐστενοχωρεῖτο — ὁ τρίτος ἐζήτει φιλονεικίας, — ὁ τέταρτος ἤρχιζε νὰ νυστάζῃ καὶ ἄλλος ἐφώναζε κρασί, κρασί . . .

— Κρασί! Γερονικόλα· κρασί! ἐπανελάμβανον ὅλοι . . . Ἀλλ' ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Παπουλάκου ἐτηλεγράφει — Ὁχι! καὶ ὁ Προηγούμενος ἐπεβεβαίον· τότε ὁ Γερονικόλας ἐναπέμενε ἀκίνητος, μὲ τὸ ἀγγεῖον εἰς χεῖρας, ὡς τρατιώτης πυροβολιστῆς, εἰς τὸν ὅποιον ἐπρόσταξαν, πῦρ, καὶ ἐνῶ ἠτοιμάζετο νὰ θέσῃ αὐτὸ — στῆθι τὸν κρᾶζουν. Ἰστατο λοιπὸν, ἀναμένων νεωτέραν προσταγὴν.

— Τὶ στέκεις Γερονικόλα! γρήγορα φέρε κρασί.

— Δὲν ἔχει φαίνεται ἄλλο, ἐπρόλαβε νὰ εἰπῇ ὁ Προηγούμενος, καὶ ἀνένευσεν αὐθεντικῶς πρὸς αὐτόν.

— Δὲν ἔχει ἄλλο, παιδιὰ μου, ἐσώθῃ· ἐπανέλαβε καὶ αὐτός.

— Νὰ πᾶς νὰ εὕρῃς.

— Ὁ Γερονικόλας ἀνέβλεψε τὸν Προηγούμενον.

— Νὰ πᾶς Γερονικόλα· φύγε ἀπ' ἐμπρὸς μας μόνον, ὡς νὰ τὸν ἔλεγε συνθηματικῶς.

— Πάγω, παιδιὰ μου, ἀπῆντησεν ὁ Γερονικόλας, ἐννοήσας τὸ σύνθημα· ἀλλὰ δὲν εἰζεύρω ἂν εὕρισκω ἀνοικτὰ τέτοια ὦρα!

— Κτύπα, βρόντα, σπάσε τὴν θύραν, καὶ ἂν δὲν ἀρκῇ, κράζε καν-
ένα ἀπὸ ἡμᾶς, εἶπε τὸ ἀρκούδιον.

— Αὐτὸ σκοπεύω νὰ κάμω, βέβαια.

— Εὖγε! Γερονικόλα! τί λαμπρὸς ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ Γερονικόλας!

— Ὦ, εἶναι ἀτίμητος, ὅσον τιμημένον καὶ ἀλατισμένον ἦτο τὸ
σπογγάτο του. — Λέγε τώρα σὺ, Προηγούμενε — Μᾶς συγχωρεῖς ἂν
ἐλησμονήσαμεν, ὅτι εἶχες κάτι νὰ διηγηθῇς.

— Λέγε, λέγε! — τὰ σκοτώματα διὰ μίαν ἐλιά.—

— Καὶ ἄλλα τινα ἀκόμη σκοτώματα πραγματικὰ ἔχω νὰ εἰπῶ.

— Ἐχομεν τόσην περιέργειαν, ὅσην ἀδυναμίαν σὺ νὰ διηγῇ-
σαι.

— Τὸ ἐζητήσατε, νομίζω.

— Μάλιστα! ναί, ἔχει δίκαιον ὁ Προηγούμενος, τὸ ἐζητήσαμεν.

— Λοιπὸν, Κύριοί μου, ἐξηκολούθησεν οὗτος, τὴν ἐσπέραν τῆς μά-
χης κατεσκηνώσαμεν ἕως διακόσιοι, ἐπὶ τοῦ λοφίσκου, τὸν ὅποιον ἐκυ-
ριεύσαμεν κατατροπώσαντες τὴν ὀπισθοφυλακὴν τοῦ εἰσελθόντος ἐ-
νώπιον ἡμῶν Τουρκικοῦ στρατοῦ, ἐντὸς τοῦ φρουρίου τῆς Ἄρτης, καὶ
κάθεις ἐξ ἡμῶν ἐφρούρει τὴν νύκτα ἐκείνην ὑπὲρ τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἐ-
γὼ ἐκοιμώμην εἰσέτι, παραχωμένος μὲ τινὰς ἄλλους εἰς μίαν ἄκραν
μεταξὺ δύο θάμνων, ὅτε κρότος πυροβόλων καὶ ἡχος σαλπίγγων μᾶς
ἀφύπνισεν· ἔντρομοι ἠρπάσαμεν τὰ ὅπλα καὶ ἐτεινάρχθημεν ἔξω. Ὁ ἡ-
λιος πρὸ πολλοῦ ἀνατείλλας, ἐκρύπτετο εἰς πυκνὰ νέφη· ἐρρίψαμεν τότε
βλέμμα διερευνητικὸν περὶ ἡμᾶς, καὶ εἶδαμεν, ὅτι εἰς μικρὰν ἀπόστα-
σιν παρήρχοντο ἀποσπάσματα ἐχθρικοῦ στρατοῦ, τὰ ὅποια ἀνελθόντες
ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὅπου εἶχομεν ἀφήσει ἀφ' ἐσπέρας τοὺς συνεταίρους
ἡμῶν, εἶδομεν, ὅτι παρετάττοντο πολυπληθεῖς.

Τινὲς τῶν ἡμετέρων, οἱ τολμηρότεροι, εἶχον καταβῇ εἰς τοὺς
πρόποδας τοῦ λόφου καὶ ἐκεῖ ἔστησαν σποραδικὸν πυροβολισμόν, ὅς-
τις ἀπησχόλει τοὺς πρώτους παραταχθέντας· ἐντούτοις τὸ πῦρ τοῦ
ἐχθροῦ ἐγένετο ζωηρότερον καὶ τὸ ὑμέτερον ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγ-
μὴν ἐντονώτερον, διότι πολλοὶ τῶν ἡμετέρων, οἵτινες κατὰ τὴν νύ-
κτα εἶχον καταφύγει εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη, ὑποπτεύοντες ὡς ἐμ-
πειρότεροι, ἔφοδον τινα διὰ νυκτὸς εἰς τὰ ἀσθενῆ ὀχυρώματά των
ἐκ μέρους τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἤδη κατοπτεύοντες τὸν κίνδυνον τῶν ὀλίγων
ἡμῶν, ἔτρεχον εἰς βοήθειαν, διότι ἡ ὁσμὴ τῆς πυρίτιδος καὶ τῶν ἀ-
δελφῶν ὁ κίνδυνος ἀδύνατον ἦτον ν' ἀφήσῃ νὰ κοιμηθῶσι τῆς ἑλλη-
νικῆς καρδίας των τὰ αἰσθήματα. Ἐτρεχον λοιπὸν καὶ κατήρχοντο
ἀπὸ διαφόρους θέσεις καὶ περὶ τὴν μεσημβρίαν ἡ μάχη ἐγένετο
συστηματικὴ, καθόσον ἔφθασε πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐπικουρία ἐκ τοῦ γενικοῦ
στρατοπέδου μετὰ πολεμοφοδίων, τῶν ὁποίων μεγίστην εἶχομεν
ἀνάγκην. Πολλὰς ἀπηλπισμένας ἐφόδους ἔκαμεν ὁ ἐχθρὸς καθ' ἡμῶν,
ἀλλ' εἰς μάτην ἐκοπίαζε νὰ μᾶς σκορπίσῃ ἐκεῖθεν καὶ ἰδοὺ ἠναγκάζετο
νὰ ὀπισθοχωρῇ μετὰ πολλῆς του ζημίας.

Οἱ ἡμέτεροι λοιπὸν εἰς πᾶσαν ἐπισθοχώρησιν, ἔκραζον — ἐμπρὸς

ὄρέ! νὰ τοὺς πάρωμε ὄρέ! — ἀλλ' οὐδεμία ἐγένετο ἔξοδος, διότι καθεὶς ἔβλεπεν, ὅτι ἐνώπιον ἡμῶν ὑπῆρχε δύναμις τακτικοῦ στρατοῦ συγκεντρωμένη, καὶ μᾶλλον ἀνεμένομεν τὴν γενικὴν αὐτῶν ἔφοδον, καθ' ἣν ἀδύνατον ἦτο νὰ ἀνθέξωμεν· ἀλλ' ἐντούτοις ὁ ἐνθουσιασμὸς ἦτο μέγας καὶ τὸ ὄνομα τοῦ φράγκου, διέτρεχεν ἀπὸ στόματος εἰς στόμα, ὥς νὰ μὲ ἐπροκάλουν νὰ τεθῶ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν εἰς ἔξοδον.

— Χά! χά! ἐδῶ σὲ θέλω, γενάτε μου! ὦ, δόξα!

— Τὶ νὰ σᾶς εἰπῶ, ἡ δόξα εἶναι τὸ γλυκύτερον αἶσθημα τῆς ἀκατανοήτου καρδίας τοῦ ἀνθρώπου. Μόλις ἠκούσθη τὸ ὄνομα φράγκος, ποῦ εἶναι ὁ φράγκος; καὶ πάραυτα ἠσθάνθη τὴν καρδίαν μου νὰ πάλῃ σφοδρά, τὰ ὦτα μου ἐδόμωσαν, οἱ ὀφθαλμοί μου δὲν ἔβλεπον πλέον καὶ ἡ χεὶρ μου ἐρρίψε χαμαὶ τὸ πυροβόλον διὰ νὰ ἀρπάσῃ τὴν σπάθην καὶ νὰ ριφθῶ ἔξω, καθ' ἣν στιγμὴν διὰ τρίτην φορὰν ἀπεκρούοντο τὰ ἐχθρικά ἀποσπάσματα, ἐξαιμοῦντα μυρίας βλασφημίας, σατανικοὺς ἐξορκισμοὺς. Πλὴν μόλις ἠγέρθη καὶ βλέπω ἐνώπιόν μου ἀναπεπταμένον μέλανα μανδύαν, καὶ μία φωνὴ νὰ μὲ κράζῃ.

— Δὲν εἶσαι μόνος φράγκος, εἶμαι κ' ἐγώ! μαζὶ μου παλλικάρια!

Ὁ μανδύας ἐρρίφθη ὡς ἀστραπὴ πρὸς τὸ κατωφερὲς τοῦ λόφου, καὶ ἐγὼ ἐκπεπληγμένος, ἔβλεπα ἐπὶ ὄρην, ὥσει φᾶσμα δαιμόνιον τὸν μανδύαν ἐκείνον, ὅστις μὲ ὀλίγους περὶ αὐτὸν ἔσφαζε καὶ διεσκορπίζε τὸν ἐχθρὸν, ὅπου ἐτόλμα νὰ συσσωματωθῇ, ὥς λύκος ἐντὸς ποιμνίου προβάτων· ἐκ τῶν ὀλίγων ὁμῶς περὶ αὐτὸν, ἓνα πρὸς ἓνα κατέβαλεν ἡ βροχὴ τῶν ἐχθρικῶν μολυβδόβολων καὶ ἐπὶ τέλους ὁ μανδύας, ἀφοῦ ἐκρύβη ἐντὸς κύματος ἐχθρῶν καὶ ἐνομίζομεν αὐτὸν καταπατηθέντα, αἴφνης ἀναφαίνεται μὲ κόμην ἀνορθωμένην πρὸς τὴν ἐτέραν ἄκραν τοῦ λόφου, καὶ ἐκεῖ ἐφάνετο, ὅτι ἦλθε νὰ ἐπακουσθῇ τὸ κατὰκοπον σῶμά του ἐπὶ στελέχους ὀρυθῆς, διὰ νὰ ἀναπνεύσουν οἱ ἀσθμαίνοντες πνεύμονές του· τὸν εἶδομεν νὰ γονατίσῃ, νὰ φέρῃ τὰς χεῖρας πρὸς τὴν ζώνην του, καὶ δύω πιστόλια νὰ κενωθῶσιν ἐναντίον τῶν κατ' αὐτοῦ ἐπιτεθέντων ἐχθρῶν, ὥσει κοράκιον ἐπὶ ἐρρίμηνου πτώματος, διότι πτώμα ἔπεσε καὶ ὁ μανδύας, ὥς ἂν ἡ ψυχὴ του νὰ ἐμπεριείχετο εἰς τὸ πῦρ τῶν πιστολίων, τὰ ὅποια ἅμα κενώσας ἐξέπνευσεν.

— Ὁρέ! τὸ φράγκο· ὄρε μᾶς τὸν πῆρανν! ἠγέρθη μία φωνὴ δι' ὅλης τῆς ὀχυρωμένης γραμμῆς ἡμῶν, καὶ ἀπὸ στόματος εἰς στόμα ἔφθασε μέχρις ἐμοῦ τὸ ὄνομα, Ζωγράφος. . . .

— Ἄ! τὸν ταλαίπωρον! ἦτον ὁ φίλος μας Ζωγράφος; αἰωνία του ἡ μνήμη!

— Ὁ Ζωγράφος, ὁ φίλος ἡμῶν, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν βοήθειαν ἐδράμομεν ἀλλ' ἤδη εἶχε πέσει ἡ κεφαλὴ του εἰς χεῖρας τῶν Τούρκων, οἵτινες ἐρρίφθησαν ὥσει ὄρνεα ἐπ' αὐτοῦ. — Ἐφθάσαμεν ἐν καιρῷ πρὶν εἰ τὰ σαρκοφθόρα ῥάμφη των διαμελίσωσιν αὐτὸν ὀλοτελῶς, καὶ τοὺς ἀπεκρούσαμεν· παρελάβομεν τότε τὸν νεκρὸν εἰς τὰ ὀχυρώματά μας, καὶ ἐν

·ω ἅμα λάκκος βαθύς ὑπὸ τὴν ρίζαν πεύκης ἐδέχθη τοῦ γενναίου τούτου τὸ ἀκέφαλον σῶμα, καὶ ὁ λίθος τῆς αἰωνιότητος ἐκάλυψε τὰ ὀστέα, πλὴν ὅχι καὶ τὴν μνήμην του

— Αἶ, καλότυχε, μὲ συνεκίνησες, καὶ ὅλη ἡ πρὸς διασκέδασιν διάθεσίς μου ἐχάθη, εἶπεν ὁ Δούξ.

— Καὶ ἐντούτοις, κύριοι, λησμονεῖτε τὰ χρηστιανικώτερα καθήκοντά σας, εἶπε τὸ ἀρκούδιον.

— Τὰ ποῖα; ἠρώτησάν τινες.

— Νὰ πίνωμεν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ φίλου μας, καθὼς αὔριον τὸ ἐσπέρας, διόλου παράδοξον, νὰ πίνωμεν ὑπὲρ τινος ἐξ ἡμῶν.

— Ὁ Παπουλάκος ἔρριψεν ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα ἐταστικόν.

— Τί μὲ καλοβλέπεις, ῥασσοφόρε μου, θὰ μ' ἀγοράσῃς; δὲν ἀξίζω, καλότυχε, ἓνα λεπτὸν ὕστερον ὅμως ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας θὰ κοστίζω ἀρκετὰς δραχμὰς καὶ θὰ ζητῇς νὰ μὲ πωλήσῃς καὶ δὲν θὰ σοῦ δίδουν μῆτε ὅσα ἔδωκες ὡς πρώτην ἀγοράν.

— Ἐκατάλαβα, θὰ μὲ κάμῃς νὰ χρεωκοπήσω εἰς τὸ φαγὶ καὶ τὸ πιετό σου; δὲν τῶχω στὸ νοῦ μου.

— Μοῦ κακοφαίνεται, διότι χάνω μίαν καλὴν εὐκαιρίαν. Μολαταῦτα, ἐπειδὴ καλὰ καὶ θέλω νὰ σὰς θέσω εἰς ἔξοδα, ὑποσχεθῇτέ μου, ὅτι ἂν τοῦ Συνταγματάρχου τὸ ξίφος, ἀφοῦ πρῶτον διαπεράσῃ τὸν Προηγούμενον.

— Δάγκασε τὴν γλῶσσάν σου!

— Τὴν δαγκάνω; πλὴν ὑποσχεθῇτέ μου, ὅτι, ἂν φθάσῃ, εἶναι μία ὑπόθεσις, μέχρις ἐμοῦ, ὅτι θέλετε μεθύσει ἐπὶ τοῦ μνήματός μου;

— Σοὶ τὸ ὑποσχόμεθα..

— Ἀ, ὅχι οὕτω, θέλω μεθ' ὄρκου.

— Ὀρκιζόμεθα νὰ σὲ θάψωμεν μεθυσμένον.

— Ωραία ιδέα! καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν, καλλήτερα δὲν ἐζήτουν διὰ νὰ ἐξυπνήσω κατόπιν καὶ ἐπαληθεύσῃ οὕτω ἡ εὐχὴ τοῦ ἐξῆς τραγωδίου.

Πῶς ἤθελα ν' ἀπόθαινα κι' ὁ χάρος νὰ κοιμᾶται,

Καὶ πάλιν νὰ συγκώνουμον, νὰ ἰδῶ ποῖος μ' ἐνθυμᾶται.

Δηλαδή, τίς ἔπρε πλειότερον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς μου. Ἐλα! ἔλα κρασὶ στὰ ποτήρια σας, κύριοι!

— Πλὴν δὲν ἔχομεν, εἶπεν ὁ Παπουλάκος.

— Δὲν ἔχομεν! λοιπὸν τώρα τεριάζει νὰ σοῦ ψάλλω τοῦ Παπουλάκου τὸ τραγοῦδι.

Καθαύκαμε, Χριστόφορε τοῦ ναπισμοῦ κολῶνα!

Ἐγὼ σ' ἐσένα ἤλπιζα

— Διάβολε! ἤλπιζα, ἤλπιζα . . . πῶς τὸ ἔλεγαν τότε τὸ ἄλλο;

. . . . ἤλπιζα καὶ στὸ Γερονικόλα.

διὰ νὰ κλείσῃ ὁ στίχος ἐπρόσθεσεν ὁ Παπουλάκος.

— Αἶ! καὶ ἂν εἶχαμεν παρόντα κανένα ποιητὴν ἤθελε, Παπουλάκε μου, σοῦ ζητήσῃ ικανοποίησιν, διότι τοῦ ἐδαλοφόνησας τὴν ὁμοιοκαταληξίαν, εἶπεν ὁ Δούξ.

— Μετὰ χαρᾶς! ἤθελα ὅμως παρακαλέσει μετὰ τὸν Συνταγματάρχην.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἤθελες τὰ ἔχει καλὰ μὲ τοὺς νέους Ἀπόλλωνάς μας, πετοῦν, πετοῦν καὶ αὐτοὶ καθὼς ἐκεῖνος.

— Ἄν, ὅμως δὲν τὸ μυρισθῇ τῆς κυρᾶς ἐπιτροπῆς ἡ γραμματικὴ, ἥτις μὲ μιὰ μεγάλη, μεγάλη φαλλίδα τοὺς ἔκοψε τὰ πτερὰ καὶ μήτε νὰ ἀνταγωνισθοῦν δὲν δύνανται πλέον.

— Τελospάντων, κρασί!

— Τώρα θὰ φέρῃ ὁ Γερονικόλας. Γερονικόλα! αἶ, Γερονικόλα!

— Τίς εἶδεν, ὁ κακότυχος ὁ γέρος, ποῦ τρέχει· τίνος θύραν κτυπᾷ διὰ μίαν ἰδιοτροπίαν μας.

— ὦ, ἀναθεμάτα! ἐκεῖνος ὁ παλιόγερος ἔως νὰ σύρῃ τὸ ἓνα τοῦ πόδι, τρώγει ὁ σκύλος τὸ ἄλλο, καθὼς λέγει ἡ παροιμία.

Ὁ Γερονικόλας ὀπισθεν τῆς θύρας ἰστάμενος, ἠθέλησε νὰ κινηθῇ, διότι, βλέπετε, ἡ φιλοτιμία τοῦ προσεβάλλετο· πλὴν τοῦ Προηγούμενου τὸ κεραυνοβόλον βλέμμα τὸν ἐκράτησεν ἀκίνητον.

— Αἶ! τί νὰ γίνῃ, ἀρκούδιον, καὶ ὀλίγη ὑπομονή!

— Ὑπομονήν! μοῦ λέγει· πλὴν πλησιάζω νὰ νυστάξω.

— Ὅχι δὰ, θὰ ἀκούσῃς τὸ τέλος τοῦ παραμυθιοῦ.

— Λέγε λοιπὸν, εἰδὲ, μοὶ ἐπέρχεται ἰδέα νὰ ἐξέλθω μόνος μου· καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν, δὲν εἶναι ἄσχημη ἰδέα, αὕτῃ ἡ ἰδέα.

— Πολλὰ εὐμορφη ἰδέα, μάλιστα· ἀλλὰ νὰ ἰδῶμεν ἂν συμφέρῃ καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ τὴν παραδεχθῶμεν καὶ νὰ σὲ ἀφήσωμεν νὰ ἐξέλθῃς.

— Καὶ διατὶ, παρακαλῶ;

— Διότι τώρα, παρακαλῶ, ἔχομεν τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ φθάσῃ τὸ κρασί, ὅταν ὅμως ἡ γενναιότης σου τὸ συνοδεύσῃ, ἀμφιβάλλομεν ἂν θὰ φθάσῃ ποτέ· λοιπὸν ἡ πρέπει νὰ ἔλθωμεν ὅλοι μαζὴ σου ἢ κάθου στ' αὐγά σου, καὶ ὁ Γερονικόλας ὅπου καὶ ἂν ᾔηναι ἔφθασεν, εἶναι ἄξιος ἀνθρώπου.

— Ἐφθασα, παιδιά μου, ἔφθασα!

— Εὗγε! Γερονικόλα, ἀξίζεις ὅσω βαρεῖς, καὶ βαρεῖς ὅσω ἀξίζεις· φέρε, φέρε!

— Πλὴν τί νὰ φέρω, ἀφοῦ ἡ ἀστυνομία δὲν μὲ ἀφῆκε νὰ κτυπήσω τὴν θύρα τοῦ κρασοπούλου καὶ μὲ ἔστρεψε ὀπίσω, μοῦ ἐζητοῦσε μάλιστα φανάρι, λέγει, καὶ τόσα ἄλλα, ποῦ μὴ ρωτᾶτε παιδιά μου . . .

Τοῦ Προηγούμενου τὸ γένειον ὅπερ ἤρχισε νὰ σαλεύῃ εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Γερονικόλα, κατηυνάζετο ἅμα ἤκουσεν, ὅτι δὲν ἔφερε κρασί, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐρρίπτον βλέμμα ἐπιδοκιμασίας, εἰς ὃ ἀπεκρίνετο ὁ Γερονικόλας τηλεγραφικῶς, ὥς ἂν ἔλεγεν· — ἄφες με καὶ θὰ μείνῃς εὐχαριστημένος.

— Τί, δὲν ἔφερες κρασί! ἡ ἀστυνομία δὲν σὲ ἀφῆκε, ἀφοῦ εἶπες, ὅτι οἱ ἱππότες σὲ ἔστειλαν; ἰδοὺ περιστάσις λοιπὸν νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν ἡ πολέκομβος αὕτῃ ῥάβδος, ἔκραξε τὸ ἀρκούδιον.

— Ἐμπρός! ἱππότες! προσβάλλοντα τὰ δικαιώματά μας, τὸ ἐνομάμας πρέπει νὰ ᾔηναι σεβαστὸν, ὑπέλαθεν ἕτερος ὑπὸ τὸν αἶστρον τῆς

ἀδυναμίας του φερόμενος, καὶ φωναὶ καὶ κακὸ ἠγέρθησαν·—νὰ τοὺς δείξωμεν, νὰ τοὺς κάμωμεν. . . .

— Ὁ Γερονικόλας τότε τὰ ἔχασε· δὲν εἰζευρε τί νὰ κάμῃ, δὲν εἰζευρε καὶ τί νὰ εἰπῇ.

— Γερονικόλα! κράζει ὁ Προηγούμενος, κλείσε τὴν θύραν. Ὁ Γερονικόλας ἐκλείσε τὴν θύρα καὶ ἔστη ὀπισθεν αὐτῆς.

— Γερονικόλα! σοῦ σπάνω τὴν κεφαλὴν, ἄνοιξε τὴν θύρα ἢ φύγε ἀπ' ἐκεῖ, ἂν δὲν θέλῃς νὰ κλείσῃς τὰ μάτια πρὶν τὴν ὥρα σου, ἐκραύγασε τὸ ἀρκούδιον, καὶ ἐρρίφθη ὀρυώμενον κατὰ τῆς θύρας.

Ὁ Παπουλάκος, δι' ἐνὸς πηδήματος, ἀντεκατέστησε τὸν Γερονικόλα. Τὸ ἀρκούδιον ἔστη ἀπέναντι αὐτοῦ.

— Τί θὰ εἰπῇ τοῦτο, Παπουλάκε, μήπως παίζομε τό—σύρε ἐξάδελφε καρτούρι; φύγε, μὰ τὴν πίστιν μου! διότι κακὰ τὴν ἔχεις.

— Πάταξον μὲν, ἄκουσον δέ! ἀπήντησεν οὗτος μεγαλοπρεπῶς.

— Φύγε, νὰ χαρῇς τὴν . . . , καὶ μὴ μοῦ κάμνῃς τὸν Θεμιστοκλέα, νὰ ζῇς.

— Χά! Χά! Χά!

— Τί γελάς χάχα!

— Διότι, ὅπως ἴστασαι ἀπέναντί μου ἄγριος καὶ ἀπειλητικός, μὲ τὴν πολύκομβον ῥάβδον σου, δὲν εἰξεύρω πως, ἀλλὰ μοῦ φαίνεσαι καθὼς τὸν μέγαν Ἡρακλέα, ὅταν ἠπεῖλαι νὰ φονεύσῃ τὰς στυμφαλίδας.

— Ὦ, διάβολε Παπουλάκε, μήτε τὴν μυθολογίαν δὲν εἰξεύρεις, καθὼς βλέπω, ἐκραξεν ὁ Προηγούμενος καὶ ἐτέθη ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν.—τότε εἶχε τόξον ὁ Ἡρακλῆς, φίλτατε, διότι αἱ στυμφαλίδες δὲν ἦσαν τετράποδα, ἀλλὰ πετεινά.

— Εἰξεύρω καὶ ἐγὼ, ἀδελφὲ, τί ἦσαν ἴσα, ἴσα διότι ἦσαν πετεινὰ ἀπὸ τὸν φόβον μου ἐπέταξαν καὶ τὰ ἔχασα.

— Αἴ! τελospάντων θὰ μᾶς ἀρήσετε νὰ ἐξέλθωμεν; ἄλλως εἰπέτε μας τοῦλάχιστον τί παιγνίδι παίζομεν, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀναμιγνύεται ἡ ἀστυνομία, διὰ νὰ μᾶς ὑβρίζῃ ἀτιμωρητί. . . .

— Παίζομεν, φίλοι μου. τὸ ὠραιότερον παιγνίδι, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ἀστυνομία μᾶς ὑπηρετεῖ, καὶ κάθησε νὰ ἰδῇς, ἂν θέλῃς.

— Γερονικόλα!

— Πρόσταξε, αὐθέντη.

— Εἶναι πολλοὶ κλητῆρες ἔξω;

— Δύω, αὐθέντη, καὶ ἓνας περίπολος.

— Λοιπὸν πήγαινε καὶ εἰπέ τοὺς ἐκ μέρους μου, ὅτι ὁ ἓνας νὰ ὑπάγῃ νὰ μᾶς ἀγοράσῃ καρύδια, ὁ ἄλλος κρασί καὶ εἰς τὸν περίπολον ὅτι τὸν παρακαλῶ νὰ φυλάττῃ τὴν θύρα μας μὴν ἐμβῇ κανεὶς σκύλος.

— Αὐθέντη. . . .

— Τί φοβᾶσαι νὰ τὸ εἰπῇς; ἂν φοβᾶσαι δός με τὸ χέρι σου νὰ ὑπάγωμεν μαζῇ. Καὶ λαβὼν τὴν χεῖρα τοῦ Γερονικόλα, ἐναπέθεσε δύνω σφάντζικα, τὸν ὠδήγησε μέχρι τῆς θύρας· ἔστη ὁ Παπουλάκος, καὶ ὁ Γερονικόλας εὐρέθη ἐκτός.

— Ἴδου, κύριοι, εἶπε στραφεὶς πρὸς τοὺς ἀπορεῦντας· τί ἄλλο θέλεις Ἀρκούδιον, ἀφοῦ ἔχεις ὑπὸ τὰς διαταγὰς σου δύο ὁλοκλήρους ἐξουσίας, στρατιωτικὴν καὶ διοικητικὴν;

— Ἀνάθεμά με! ἂν καταλαμβάνω τί συμβαίνει! εἶπε καταπραϋνόμενον τὸ ἀρκούδιον.

— Θὰ τὸ καταλάβῃς κατόπιν, ὅταν πιοῦμε μιά περισσότερον, ἀφοῦ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ πῶμεν μίαν ὀλιγωτέραν... εἶπεν ὁ Προηγούμενος, καὶ τὸ ὕψος τοῦ ἐδείκνυε λεπτὴν εἰρωνείαν.

— Ἀκουτε ἐδῶ, Προηγούμενε, τὸ ὕψος σου ἐμφαίνει εἰρωνείαν, ἂν ἐννοῶ· τῆχα μήπως ἐγὼ πταίω;...

— Ὅχι δά, δὲν θέλω νὰ σὲ ἀδικήσω· πταίει, τοῦ διαβόλου ὁ Γερονικόλας, ἀναθεμά το γιὰ κρασί... ὅστις δὲν ἔφερε κρασί...

— Μὲ συγχωρεῖς, φίλε μου, διότι δὲν ἦ ο, οὔτε διὰ τὸ κρασί, οὔτε διὰ τὸν Γερονικόλα· ἐθύμωσα μὲ τοῦ διαβόλου τὴν ἀστυνομίαν.

— Εἶχες δίκαιον, βέβαια· ὅσον δι' αὐτὸ μάλιστα! εἶχες δίκαιον· ἡμεῖς ἤλθομεν νὰ διασκεδάσωμεν, ἔπρεπε καὶ νὰ πῶμεν...

— Πάλιν τὰ αὐτά... τώρα λοιπὸν θὰ ἰδῇς, ἂν ἡ ἔλλειψις τοῦ οἴνου μὲ ἔκαμε νὰ θυμώσω, ἢ ἄλλο τι.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν εἰσείρχετο ὁ Γερονικόλας, κρατῶν φιάλην οἴνου καὶ τὰ καρύδια.

— Αὐθέντη, εἶπε, ἔγινε καθὼς ἐπρόσταξες.

— Γερονικόλα! κράζει τὸ ἀρκούδιον, ἐδῶ, ἐδῶ!

Ὁ Γερονικόλας προσέβλεψε τὸν Προηγούμενον χωρὶς νὰ κινῆται.

— Ἐδῶ σοῦ λέγω, παλιόγερε!

— Δόσε το ἐκεῖ, Γερονικόλα—ἐνευσεν ὁ Προηγούμενος. Ὁ Γερονικόλας ὑπήκουσε.

Τὸ ἀρκούδιον ἔλαβε τὴν φιάλην ἀνὰ χεῖρας καὶ ὑψώσας αὐτὴν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του.— Καθὼς, εἶπε, συντρίβω τὴν φιάλην ταύτην νὰ συντρίψω καὶ τὴν κεφαλὴν τῆς ἐξουσίας ἐκείνης, εἴτε ἀστυνομία εἶναι, εἴτε μὴ, ἂν ποτε θελήσῃ νὰ μὲ ἐνοχλήσῃς τὰς ἀθωοτέρας τέρφεις μου.— εἶπε, καὶ ἐσφενδόνισε τὴν πλήρη φιάλην κατὰ τοῦ τοίχου.

— Κρῖμα εἰς τὸ κρασί ἐπεφώνησαν πάντες.

— Κρῖμα, κύριοι, λέγω καὶ ἐγὼ· πλὴν τὸ χυθὲν ὑγρὸν ἄς ᾔῃαι εἰς τὸν λαιμόν σας.

— Χά! Χά! Χά! γέλως ἄκρατος ἐκυρίευσεν τοὺς ἱππότες μου, καὶ ἡ φαιδρότης ἤρχισε νὰ ἐπαναφαίνηται εἰς τὰς εὐγενεῖς ἐκείνας φυσιογνωμίας, αἵτινες πρὸς στιγμὴν εἶχον διαταραχθῇ ἀπὸ τοὺς καπνοὺς τοῦ ρητινίου,

— Διάβολε ὄρκος!— φέρετε τώρα νὰ φάγωμεν κατὰξηρα, τὰ ξηρὰ καρύδια

— Ὦ, πόσον ἤθελα ἓνα καρέ.—Γερονικόλα ἔχεις καφέ, ἠρώτησεν ὁ Παπουλάκος, καὶ ἠγέρθη νὰ διαδεηματίσῃ ἐντὸς τῆς αἰθούσης.

— Καφέ! ἀμέως, παδιά μου.

— Διάβολε νὰ μὴν δύναται νὰ φέξῃ! καὶ τί θὰ κάμωμεν, ὡς τὸ πρῶτ;

- Τραγωδεῖτε !
- Αἶ, καὶ ποῦ ὄρεξις.
- Τότε ἀκούσατε τὸ τέλος τοῦ παραμυθιοῦ.
- Τῷ ὄντι, Προηγούμενε, τελείωσέ το.
- Ἄν εὐαρεστεῖσθε νὰ μὲ ἀφήσετε.
- Νὰ σὲ ἀφήσωμεν ; ἔχεις τὸν λόγον καὶ τὴν ἄδειαν νὰ λέγῃς, φίλε μου, ἕως ἄν φέξῃ.

— Λοιπὸν εἶδατε, καθὼς ἔλεγα, ὅτι ἐμὲ ἐβοήθησεν ἡ τύχη πλεονέτερον, παρὰ τὸν φιλότιμον, πλὴν ἀτυχῇ νέον . . .

— Ἰσως, λέγω, διὰ νὰ παύσῃ ἡ ἀτελεύτητος φιλονεικία τῆς τύχης μετὰ τοῦ ἀνθρώπου . . .

— Ἐγὼ ὁμῶς ἐξακολουθῶ. Οἱ καλοὶ σου τοῦρκοι, βλέποντες τὸ πείσμά μας, ἐμάνησαν μέχρι λύσσης, καὶ ἀμέσως διεστάχθη γενικὴ καθ' ἡμῶν ἐφοδος — δὲν εἰξεύρω νὰ σᾶς εἰπῶ, οὔτε πόσοι ἦσαν οἱ ἐχθροί, οὔτε πόσοι ἡμεῖς· τοῦτο μόνον εἰξεύρω, ὅτι ἡ ἐφοδὸς των αὐτὴ ἀπέβη ματαία, διότι τὸ πῦρ ἡμῶν ἦτο συνεχὲς καὶ κυστικόν, μέχρι θανάτου· μόλις τὰ πυροβόλα μας ἐκενοῦντο καὶ τοῦ ἐχθροῦ αἱ τάξεις ἀραιοῦντο ἐπαισθητῶς· ὁπόθεν καὶ ἂν ἐπεχείρουν νὰ μᾶς ἐξώσωσιν, ὁ θάνατος ἐπρότεινε τὸ δρέπανόν του, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ καρδία τὸ ὑπεστήριζεν. . . .

Ὡ ! ἂν εἶχομεν τάξιν, ἂν εἶχομεν διοργανισμόν. . . . πλὴν αὐτὰ θὰ τὰ εἶπῃ ἡ ἱστορία . . .

— Βέβαια, βέβαια ἡ ἱστορία· καὶ σὺ ἱστορία δὲν εἶσαι. Λέγε μας λοιπὸν, ἂν ἐρτάσαμεν εἰς τὴν — ἐλιά —

— Πλησιάζομεν, μίαν νύκτα ἀκόμη θὰ κακοπεράσωμεν, καὶ τὴν αὐγὴν, ἐν μόνον συμβᾶν ἔχω νὰ σᾶς διηγηθῶ καὶ ἐρχεται ἡ ἐλιά.

Ἡ ἡμέρα λοιπὸν εἶναι πρὸς τὴν δύσιν τῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου ἐστήθη κανονοστιχία ἐναντίον ἡμῶν ἐκ δύο τηλεβόλων, τῶν ὁποίων αἱ πρῶται σφαῖραι μᾶς ἠνάγκασαν νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὰς πρῶτας τάξεις καὶ νὰ ὀχυροθῶμεν πρὸς τὰς πλευράς· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ τὰ κατηραμένα τηλεβόλα μᾶς ἐφθانون, ἐκρήμνιζον τὰ ἀσθενῆ προχώματα ἡμῶν καὶ ἐξερρίζωνον τοὺς θάμνους. Ἐδιάσθημεν τότε νὰ καταλάβωμεν, τὴν κορυφὴν, πλὴν καὶ ἐκεῖ ἐκαταλάβαμεν, ὅτι ἂν καὶ δὲν μᾶς ἐφθανεν ἡ ἐχθρικὴ σφαῖρα, οὐχ ἦττον ὁμῶς μία κυκλικὴ ἐφοδος δι' ἀνεπτυγμένης γραμμῆς, νὰ ὀμιλήσω καὶ ἐγὼ τὴν γλῶσσαν τῆς τακτικῆς πολεμικῆς, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ εἶχομεν τότε ἐν χρήσει — ἡδύνατο νὰ μᾶς ζωγρήσῃ ὡς ἄγρην πρὸς θήραν — συνηθοῖζοντο λοιπὸν πέντε ἐδῶ, δέκα ἐκεῖ, εἴκοσιν εἰς ἄλλο μέρος ἐκ τῶν ἡμετέρων, καὶ οἱ ψιθυρισμοὶ καὶ τὰ κρυφομιλήματα, ὅλα ἐπρόδιδον, ὅ,τι ἔδειξεν ἡ αὐγὴ, δηλαδὴ ὠφεληθέντες τοῦ σκότους, ἀφήκαμεν τὰς θέσεις μας, ἵνα ἀποσυρθῶμεν εἰς τὸ γενικὸν στρατόπεδον· ἐκεῖ ὅπου μετ' ὀλίγας ἡμέρας συνέβη ὅ,τι συνέβη, καὶ ἐν μικρογραφίᾳ ἐμελλε νὰ συμβῇ καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς ὀλίγους, ἂν ἐμένομεν ἐπὶ τοῦ λόφου ἀνοχύρωτοι. . .

(ἀκολουθεῖ.)